

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 554 final

RAPORT AL COMISIEI

Polonia

**Raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene**

RAPORT AL COMISIEI

Polonia

Raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

1. INTRODUCERE

La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere. Clauza, astfel cum se menționează la articolul 5 alineatul (1), articolul 6 alineatul (3), articolul 9 alineatul (1) și articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de declin sever al economiei. În comunicarea sa, Comisia a împărtășit Consiliului opinia ei potrivit căreia, date fiind estimările care indică existența unui declin economic sever determinat de epidemia de COVID-19, condițiile actuale permit activarea clauzei. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea efectuată de Comisie. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare către îndeplinirea obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca acest fapt să nu periclitizeze sustenabilitatea fiscală pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscală revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Ea permite statelor membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul pactului.

Datele notificate de către autoritățile polone la 31 martie 2020 și validate ulterior de Eurostat¹ arată că deficitul public al Poloniei a fost, în 2019, de 0,7 % din PIB, în timp ce datoria publică era de 46,0 % din PIB. Conform Programului de convergență pentru 2020, Polonia plănuiește un deficit de 8,4 % din PIB în 2020, în timp ce datoria este planificată să atingă valoarea de 55,2 % din PIB.

Deficitul planificat pentru 2020 atestă în manieră *prima facie* existența unui deficit excesiv, astfel cum este definit în Pactul de stabilitate și de creștere.

În acest context, Comisia a pregătit prezentul raport, care analizează respectarea de către Polonia a criteriului referitor la deficit prevăzut în tratat. Criteriul referitor la datorie poate fi considerat ca fiind îndeplinit, întrucât ponderea datoriei este sub valoarea de referință de 60 % din PIB, prevăzută în tratat. El ia în considerare toți factorii relevanți și ține seama în mod corespunzător de șocul economic major determinat de pandemia de COVID-19.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fe77-a07764b0369f>

Tabel 1. Deficitul public și datoria publică (% din PIB)

		2016	2017	2018	2019	2020 COM	2021 COM
Criteriul referitor la deficit	Soldul bugetului public	- 2,4	- 1,5	- 0,2	- 0,7	- 9,5	- 3,8
Criteriul referitor la datorie	Datoria publică brută	54,3	50,6	48,8	46,0	58,5	58,3

Sursă: Eurostat, previziunile Comisiei din primăvara anului 2020

2. CRITERIUL REFERITOR LA DEFICIT

Conform Programului de convergență pentru 2020, deficitul public al Poloniei este planificat să ajungă, în 2020, la valoarea de 8,4 % din PIB, depășind cu mult valoarea de referință de 3 % din PIB, prevăzută în tratat.

Depășirea planificată pentru 2020 a valorii de referință prevăzute în tratat este excepțională, deoarece rezultă dintr-un declin economic sever. Luând în considerare impactul pandemiei de COVID-19 asupra economiei Poloniei, previziunile Comisiei din primăvara estimează o contracție a PIB-ului real în 2020 cu 4,3 %.

Depășirea planificată a valorii de referință prevăzută în tratat nu este temporară, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, care estimează că deficitul va rămâne la o valoare de peste 3 % din PIB în 2021.

Pe scurt, deficitul planificat pentru 2020 depășește cu mult valoarea de referință de 3 % din PIB, prevăzută în tratat. Depășirea planificată este considerată a fi excepțională, dar netemporară, astfel cum este definită în tratat și în Pactul de stabilitate și de creștere. Astfel, analiza sugerează că, la o primă analiză, criteriul referitor la deficit, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/97, nu este îndeplinit.

3. FACTORI RELEVANȚI

Articolul 126 alineatul (3) din tratat prevede că, în cazul în care un stat membru nu îndeplinește cerințele aferente unuia sau ambelor criterii, Comisia trebuie să întocmească un raport. Raportul „examinează, de asemenea, dacă deficitul public depășește cheltuielile publice de investiții și ține seama de toți ceilalți factori relevanți, inclusiv de poziția economică și bugetară pe termen mediu a statului membru.”

Respectivii factori sunt clarificați suplimentar la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, care prevede, de asemenea, că trebuie să fie luați în considerare în mod corespunzător „orice alți factori care, în opinia statului membru în cauză, sunt relevanți pentru evaluarea globală a respectării criteriilor privind deficitul și datoria și pe care statul membru i-a prezentat Consiliului și Comisiei”.

În situația actuală, un factor suplimentar esențial care trebuie luat în considerare în ceea ce privește anul 2020 este impactul economic al pandemiei de COVID-19, care are un impact foarte important asupra situației bugetare și care determină o perspectivă foarte nesigură. Pandemia a determinat, de asemenea, activarea clauzei derogatorii generale.

3.1. Pandemia de COVID-19

Pandemia de COVID-19 a determinat un șoc economic major care are un impact negativ semnificativ în întreaga Uniune Europeană. Consecințele asupra creșterii PIB-ului vor depinde atât de durata pandemiei, cât și de măsurile luate la nivel național, european și pe plan mondial pentru a-i încetini extinderea, pentru a proteja capacitățile de producție și pentru a sprijini cererea agregată. Statele membre au adoptat deja sau sunt pe cale să adopte măsuri bugetare pentru a crește capacitatea sistemelor de sănătate și pentru a oferi ajutor persoanelor și sectoarelor deosebit de afectate. În plus, au fost adoptate măsuri semnificative de susținere a lichidității, precum și alte garanții. Sub rezerva unor informații mai detaliate, autoritățile statistice competente urmează să examineze dacă măsurile respective au sau nu un impact imediat asupra soldului bugetului public. Împreună cu scăderea activității economice, aceste măsuri vor contribui la creșterea substanțială a deficitului public și a situației datoriilor.

3.2 Situația economică pe termen mediu

Creșterea economică a depășit 4 % în 2019, în principal datorită cererii interne robuste. Cu toate acestea, din cauza pandemiei de COVID-19, previziunile Comisiei din primăvara anului 2020 estimează că PIB-ul va scădea cu 4,3 % în 2020, reflectând perturbarea activității economice cauzată de măsurile de restricționare și de scăderea fără precedent a cererii externe. Se estimează că consumul privat va fi grav afectat ca urmare a unei creșteri a șomajului, a unei scăderi dramatice a creșterii salariilor și a unui nivel mic de încredere a consumatorilor. Se estimează o scădere puternică și a investițiilor în 2020. Estimările indică o scădere puternică a producției în prima jumătate a anului, urmată de o redresare treptată începând cu al treilea trimestru. Această perspectivă este marcată de un grad excepțional de incertitudine cu privire la durata pandemiei și la impactul economic al acesteia. Acest factor are un rol atenuant în evaluarea respectării de către Polonia în 2020 a criteriului referitor la deficit.

3.3 Situația bugetară pe termen mediu

La 13 iulie 2018, Poloniei i s-a recomandat să asigure faptul că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu vor depăși 4,2 % în 2019 („criteriul de referință privind cheltuielile”), ceea ce corespunde unei ajustări structurale de 0,6 % din PIB². Evaluarea globală indică o abatere semnificativă de la traiectoria recomandată de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în 2019 și în perioada 2018 – 2019, considerate împreună.

Programul de convergență conține informații privind cheltuieli noi substanțiale (impact bugetar de 3,2 % din PIB în 2020) care vizează limitarea pandemiei și sprijinirea economiei. Cele mai mari cheltuieli sunt planificate pentru alocații destinate lucrătorilor independenți și angajaților cu contracte atipice de muncă, pentru scutirea întreprinderilor de la plata contribuțiilor sociale și pentru subvenționarea salariilor în cazul anumitor întreprinderi³.

² Recomandarea Consiliului din 13 iulie 2018 „privind Programul național de reformă al Poloniei pentru 2018 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Poloniei pentru 2018”, JO C 320, 10.9.2018, p. 88.

³ Programul de convergență menționează, de asemenea, creditele care urmează să fie plătite de Fondul polonez de dezvoltare, cu o valoare totală de 100 miliarde PLN, din care aproximativ 60 miliarde PLN sunt planificate să fie transformate în granturi, fără a fi înregistrate în 2020 drept cheltuieli. Conform

Programul de convergență ține cont și de scăderea puternică a veniturilor publice generate de criză și de efectele ciclice. În 2021, conform Programului de convergență, se estimează că veniturile vor crește ca urmare a redresării economiei și a unor factori ciclici. Programul de convergență nu menționează noi cheltuieli mari pentru sprijinirea economiei. Programul de convergență evidențiază gradul mare de incertitudine din jurul acestei estimări, determinată de evoluția pandemiei, de lungimea și de strictețea măsurilor sanitare, de forța redresării economice, de politica băncii centrale și de situația externă.

3.4 Alți factori invocați de Polonia

La 11 mai 2020, autoritățile statului polon au transmis o scrisoare în care sunt menționați factori relevanți, în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97. Analiza prezentată în secțiunile anterioare cuprinde deja în mare măsură factorii esențiali menționați de autorități. Factorul suplimentar care nu a fost încă menționat mai sus este determinarea guvernului de a reduce deficitul excesiv de îndată ce va fi posibil. Datorită regulii stabilizării cheltuielilor, autoritățile plănuiesc să aducă deficitul la aproape 3 % din PIB în 2021, în cazul în care situația economică nu necesită niciun impuls fiscal suplimentar.

4. CONCLUZII

Conform planurilor din Programului de convergență, deficitul public al Poloniei este planificat să ajungă în 2020 la valoarea de 8,4 % din PIB, depășind cu mult valoarea de referință de 3 % din PIB, prevăzută în tratat. Depășirea planificată a valorii de referință este considerată excepțională, dar netemporară.

În conformitate cu tratatul și cu Pactul de stabilitate și de creștere, prezentul raport a examinat, de asemenea, factorii relevanți. În ansamblu, având în vedere că deficitul planificat este cu mult peste 3 % din PIB, că depășirea nu este temporară și ținând seama de toți factorii relevanți, analiza sugerează că criteriul referitor la deficit, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997, nu este îndeplinit.

previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, suma estimată neplătită se înregistrează ca transferuri de capital atunci când creditele sunt plătite întreprinderilor (și anume, în 2020).